

Mål og indholdsbeskrivelse for SFO'er i Hillerød Kommune

Godkendt af byrådet juni 2011

Indhold

Indledning – mål- og indholdsbeskrivelsen indgår i sammenhæng med de øvrige politikker	3
Værdier i SFO – Fritid: barnets ret til at bestemme over egen tid	3
Bestemme over egen tid	3
Leg	4
Forpligtende fællesskaber	4
Fysisk trivsel	5
Omsorg og dannelse	5
Social læring i SFO	6
SFO- og skolesamarbejdet	6
Samarbejdet mellem forældre og SFO	7
Personalet i SFO	7
Overgange fra dagtilbud til SFO og videre til klub	8
Revision af mål- og indholdsbeskrivelsen	8
Praktiske oplysninger om SFO'er i Hillerød Kommune	9

Indledning – mål- og indholdsbeskrivelsen indgår i sammenhæng med de øvrige politikker

Mål- og indholdsbeskrivelsen indgår i en dynamisk sammenhæng med politikker på børne- og unge-området herunder primært:

- FN's børnekonvention
- Den sammenhængende børnepolitik som er en del af grundlaget for "Fælles Børn – Fælles Ansvar"
- Værdierne og den røde tråd i "Fælles Børn – Fælles Ansvar"
- Skolepolitikken
- Hillerød Kommunes sundhedspolitik og -strategi

I Hillerød Kommune arbejder vi ud fra et anerkendende børnesyn, hvor barnets ressourcer er i fokus, og hvor vi respekterer barnets hjemlige opvækstbetingelser.

Mål- og indholdsbeskrivelsen kan betragtes som den overordnede ramme for hver enkelt SFOs pædagogiske læreplan.

Der er 6 obligatoriske emner i læreplanerne i SFO'erne i Hillerød Kommune, som er:

- Barnets alsidige personlige udvikling (personlige kompetencer)
- Sociale kompetencer
- Sprog
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Værdier i SFO – Fritid: barnets ret til at bestemme over egen tid

Hillerød Kommunes 4 overordnede værdier: Tillid – Interesse – Tid – Omsorg gælder også for SFO'erne og omsættes i den daglige praksis, idet fokus er på glade og livsduelige børn i udvikling.

Fritid er en rettighed som barnet ifølge børnekonventionen har, og i det meget travle liv familierne har i dag, vil det være særligt vigtigt at fastholde et sted hvor livet foregår på barnets præmisser.

Bestemme over egen tid

SFO er ramme om en stor del af barnets fritid, og en af de helt grundlæggende værdier for SFO er barnets ret til at bestemme over egen tid og voksnes respekt for barnets fritid. Fokus på værdien har baggrund i ønsket om, at barnet har en god oplevelse af selv at kunne vælge, af lystfuld væren og grin som en vigtig del af barndommen.

Barnets frie valg er en vigtig motivation for læring. Den sociale læring der finder sted, når barnet indgår i de sociale relationer med andre børn og voksne, i såvel strukturerede som ikke

strukturerede aktiviteter, er meget vigtig for barnets dannelse og læring. Det frie valg skaber trivsel og motivation, og vil på den måde skabe et godt grundlag for den boglige læring, som finder sted i undervisningstiden. Det er ligeledes ved barnets frie valg, at den viden det har fået på anden vis skal afprøves og efterleves.

Det betyder

- At SFO danner ramme om lege og aktiviteter, som barnet selv har igangsat, såvel som aktiviteter struktureret og igangsat af SFO-personalet
- At der er forskellige tilbud til barnet, der understøtter kompetenceudviklingen og er beskrevet i den pædagogiske læreplan ift. de 6 temaer
- At barnet skal understøttes i at starte / vælge aktiviteter ud fra egne interesser
- At barnets ønske om fordybelse i videst muligt omfang skal respekteres
- At der er tid og rum til barnets egne eksperimenter
- At SFO skal tilbyde passende forstyrrelse til at befordre barnets fortsatte udvikling

Leg

En anden grundlæggende værdi er leg, fordi megen læring og udvikling sker igennem legen. Legen er grundlag for barnets sproglige, motoriske, sansemæssige, relationelle og sociale læring. Igennem legen gør barnet erfaringer med forhandlinger, demokratiske processer og det at kunne håndtere modstand.

Det betyder at SFO skal

- Skabe plads, tid og rum til legen på legens og barnets præmisser – der skal være mulighed for fordybelse
- Understøtte barnets evne til at udbygge og skabe lege
- Stimulere barnets kreative og eksperimenterende lege

Forpligtende fællesskaber

En tredje grundlæggende værdi i SFO er forpligtende fællesskaber, hvor barnet oplever at have indflydelse på egen fritid igennem demokratiske og sociale processer, og hvor barnet samtidig respekterer andre børns og voksnes præferencer. Vi arbejder med inklusion ud fra ønsket om, at barnet skal opleve sig selv som en del af fællesskabet.

Det betyder

- At SFO i forskellige former arbejder med demokratiske processer, hvorigennem barnet får erfaringer med at indgå i (demokratiske processer) sådanne.
- At barnet understøttes i at indgå i fællesskaber
- At barnet er ansvarligt i fællesskaber i forhold til barnets alder

Fysisk trivsel

En fjerde grundlæggende værdi er fysisk trivsel, hvilket sætter fysisk aktive børn og sunde valgmuligheder i fokus. Det er et naturligt element i SFO at der er bevægelse, frisk luft og naturoplevelser.

Det betyder, at SFO skal

- Tilbyde mange forskellige slags fysiske aktiviteter, lege og idræt – hvilket understøttes af systematisk kompetenceudvikling af SFO-personalet og evt. certificering.
- Tilbyde gode og sunde eftermiddagsmåltider

Omsorg og dannelse

I SFO møder barnet omsorg igennem personalets forholdemåde og børne-fællesskaber. Desuden er fritiden i SFO en væsentlig arena for barnets dannelse.

Der skal altid være tid til fordybelse og fortrolige snakke, hvor den voksne støtter det enkelte barn. Det er vigtigt, at den voksne er troværdig i dette samarbejde og tager ansvar samt handler efter de givne rammer for at sikre omsorgen for barnet.

SFO skal derfor:

- Sikre, at barnet er en del af fællesskabet og føler sig som sådan
- Være opmærksom på relationerne i børnegruppen og aktivt medvirke til det enkelte barns trivsel
- Understøtte at der er aktiviteter for alle børn
- Tilbyde kulturoplevelser og give barnet mulighed for selv at deltage i skabelse
- Give rammer for, at barnet kan udvikle sig kreativt
- Tilbyde ture ud af huset i lokalområdet på skole-fridage
- Give barnet mulighed for at deltage i tilberedning af eftermiddagsmåltid
- Være tydelig i holdningen til sprogbrug: dannelse og opdragelse i sprogsbrugen samt anerkendende tilgang i sproget
- Give omsorg for et barn i vanskeligheder: aktivt bidrage til fælles handleplaner med skolen og øvrige samarbejdspartnere samt implementere og følge op på handleplaner

Social læring i SFO

De fleste børn i Hillerød tilbringer igennem 4 år af deres liv en stor del af deres fritid i SFO, og i denne tid foregår megen social læring. I den sociale læring indgår såvel barn-barn-relationen som barn-voksen-relation.

SFO skal derfor:

- Kommunikere klart om normer og værdier
- Omsætte værdien ligeværd i praksis
- Signalere og håndhæve respekt for forskellighed og mangfoldighed
- Understøtte barnet i at kunne indgå i et fællesskab – herunder danne og vedligeholde venskaber
- Understøtte at barnet holder aftaler
- Hjælpe barnet til at kunne begå sig – herunder præsentere barnet for forskellige handlemuligheder ift. konflikthåndtering
- Arbejde med barnets kompetencer til at tabe og vinde og til at acceptere til- og fravalg, både når det gælder en selv og andre

SFO- og skolesamarbejdet

Fritidsdelen er en vigtig del af skolen, og SFO-lederen er en del af skolens pædagogiske ledelsesteam. Samarbejdet mellem SFO og skole foregår på mange planer og har til formål at sikre en sammenhæng for barnet ved at de voksne samarbejder. Formålet med samarbejdet er helt overordnet at fremme barnets trivsel, så den enkelte inkluderes i fællesskabet. Det foregår både i skoletid og SFO-tid. Skole og SFO arbejder ud fra fælles værdier og fælles grundlag, og der er derfor sammenhæng i arbejdsformerne – men ikke sammenfald, idet undervisning og fritidsdel også indebærer forskelle.

SFO giver lektiestøtte i form af, at barnet har mulighed for at lave lektier i SFO-tiden. SFO understøtter lektie-arbejdet igennem hyggelige rammer og støtter efter individuelle aftaler barnet i at huske at lave lektier / gå i lektie-café i skolen.

SFO- og skolesamarbejdet sker bl.a. igennem:

- Lærer – pædagog samarbejde. Samarbejdet er obligatorisk i indskolingen og kan med fordel finde sted i forhold til de øvrige klassetrin, hvor de pædagogiske kompetencer ligeledes kan supplere de lærerfaglige kompetencer.
- Samarbejdet sker med respekt for hinandens kernekompetencer, hvilket bidrager til en fælles kultur
- Skoleassistenter, som er bindeleddet mellem lærere og pædagoger, fordi de arbejder i både undervisnings- og fritidsdelen.

- Samarbejdet omfatter endvidere bl.a.:
 - Planlægning og tilrettelæggelse af undervisning
 - Samarbejde om konfliktløsning
 - Fælles faciliteter og materialer
 - Samarbejdsaftaler
 - Underretningspligt
 - Skole/hjemsamtaler
 - Elevplaner.

Samarbejdet mellem forældre og SFO

Samarbejdet mellem forældre og SFO er helt centralt i SFO's daglige praksis. SFO har en styrke i det uformelle. Det er i SFO-tiden at forældrene kan få en hurtig uformel snak med personalet, for lige at få eller give en briefing. I skolen er det typisk mere formelt og skal arrangeres. I den uformelle kontakt mellem SFO-pædagog og forældre er der et stort element af vejledning og rådgivning om børneopdragelse.

Den enkelte skole tilrettelægger skole-hjem-samarbejdet, herunder i hvilket omfang og på hvilke måder SFO indgår i samarbejdet. Der ses store fordele for alle parter i, at SFO indgår i skole-hjem-samtaler i indskolingen, når der er behov for det.

SFO skal

- Være troværdige samarbejdspartnere for forældrene
- Tilbyde forældre værktøjer til at få andre perspektiver på barnet
- Være til stede og følge op i vanskelige situationer – altid med udgangspunkt i barnets tarv

Personalet i SFO

For at SFO'en kan leve op til indholdet i denne mål- og indholdsbeskrivelse er det helt afgørende, at leder og medarbejdere i SFO'en er fagligt dygtige og har menneskelige egenskaber, der gør dem i stand til at handle kompetent i mange forskellige situationer i SFO'en. Desuden er personalet vigtige rollemodeller for børnene.

Pædagogerne er til stede og nærværende og har fokus på børnenes trivsel og tager udgangspunkt i det enkelte barns styrker, kompetencer og muligheder. Børnene har krav på at blive set, hørt og taget alvorligt. Den voksne tager sig tid til at forstå det enkelte barn.

Personalet i SFO er kendetegnet ved følgende:

- At have et relevant og opdateret fagligt fundament
- At kunne agere som
 - En del af indskolingen
 - Formidlere
 - Projektmagere, der har evnen til at opfange barnets signaler og omsætte læreplanens indhold i konkrete aktiviteter
 - Observatører – herunder kunne dokumentere observationer
- At arbejde ud fra et helhedssyn
- At være i besiddelse af:
 - Empati
 - Evnen til at løse konflikter
 - Kreativitet – evnen til at se muligheder frem for begrænsninger
 - Udviklingsparathed og fleksibilitet
 - Evnen til refleksion
 - Personlighed og evnen til at bruge sig selv i det pædagogiske arbejde

Organiseringen i SFO har ligeledes stor betydning og er bl.a. kendetegnet ved følgende:

- Åben struktur og kommunikation
- Tid til fælles refleksion
- Tæt samarbejde om fælles børn – fælles ansvar

Overgange fra dagtilbud til SFO og videre til klub

Overgange mellem SFO og henholdsvis dagtilbud og klub fastlægges overordnet af "Fælles Børn – Fælles Ansvar" og understøttes af lokale aftaler i distrikterne institutionerne imellem.

Videregivelse af oplysninger følger procedurerne beskrevet i "Fælles Børn – Fælles Ansvar".

SFO sikrer, at der er et flow i barnets kompetenceudvikling på baggrund af oplysninger fra børnehaven.

Revision af mål- og indholdsbeskrivelsen

Denne mål- og indholdsbeskrivelse skal senest tages op til revision i 2014.

Praktiske oplysninger om SFO'er i Hillerød Kommune

I Hillerød Kommune er SFO et tilbud til børn fra børnehaveklasse til og med 3. klasse. SFO tilbydes kun børn, som er indskrevet i kommunale skoler.

I tilknytning til specialskoler er der oprettet special-SFO'er. I special-SFO'er tilpasses fritidstilbuddet til de forskellige aldersgrupper, så børnene kan blive der, så længe de går i skole.

Den til enhver tid gældende oversigt over SFO'er i Hillerød Kommune med oplysning om SFO-ernes adresser og kapacitet findes på kommunes hjemmeside:

http://www.hillerod.dk/ForBorgere/Skole_Ungdom_Uddannelse/SFO.aspx

Samme sted findes oplysninger om fx

- Indmeldelse og udmeldelse
- Forældrebetaling
- Tidlig SFO
- Åbningstider og lukkedage